

ปลดภาพจำ เริ่มทำตั้งแต่วันนี้

กระบวนการที่ใช้เพื่อที่สะท้อนถึงการหารวมทางเพศภาวะ
ในช่วงการศึกษาปฐมวัย

อาชีพสำหรับผู้หญิง? อาชีพสำหรับผู้ชาย?

การเหมารวมทางเพศภาวะและบุคคลต้นแบบมีมาอย่างต่อเนื่องและยังคงมีอิทธิพลต่อคนหนุ่มสาวในด้านของการเลือกอาชีพและการศึกษา แม้ว่าพวกเขาจะมีความสามารถที่ทัดเทียมกันได้ในระดับโรงเรียน แต่ในระดับอาชีพศึกษาและมหาวิทยาลัยกลับมีหลักฐานที่แสดงถึงความแตกต่างในการเลือกศึกษาต่ออย่างชัดเจน

ถึงแม้ว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสม (การเรียนรู้ในโรงเรียนวิชาชีพและฝึกงานในบริษัทควบคู่กันไป) ในเยอรมนีราว 330 ประเภท แต่แนวทางเลือกศึกษาของหนุ่มสาวกลับถูกตีกรอบอย่างเห็นได้ชัด ผู้หญิงมากกว่าครึ่งให้ความสนใจอยู่กับอาชีพเพียง 10 อาชีพ ซึ่งไม่มีอาชีพใดเป็นอาชีพชำนาญการ (Skilled Trade) สถานการณ์ในกลุ่มผู้ชายก็เช่นเดียวกัน มากกว่าครึ่งของพวกเขาให้ความสนใจกับอาชีพเพียง 20 อาชีพที่ต้องใช้ทักษะการฝึกฝน ซึ่งส่วนมากจะเป็นอาชีพทางเทคนิค นอกจากนี้แนวทางในการศึกษาต่อของหนุ่มสาวในนั้นจะแยกจากกันโดยสิ้นเชิง จาก 10 สาขาวิชายอดนิยม มีเพียงคณะการบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์เท่านั้น ที่ได้รับความนิยมจากทั้งสองเพศ ในบางสาขาวิชา อย่างเช่น อักษรศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ วิศวกรรมเครื่องกล วิทยาการคอมพิวเตอร์ หรือวิศวกรรมไฟฟ้า จะมีกลุ่มจำนวนของผู้เรียนที่เป็นชายและหญิงแยกจำนวนตามสายการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด

ภาพเหมารวมคืออะไร

ภาพจำ (cliché) หรือ การเหมารวม (stereotype) เกิดจากรูปแบบที่ฝังแน่นของความคิดและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนและเชื่อมโยงพวกเขาด้วยการกำหนด พฤติกรรม ลักษณะเฉพาะและความสามารถบางอย่าง

การเหมารวมทางเพศภาวะเป็นการตัดสินไปเองว่าผู้หญิงและผู้ชายควรจะเป็นอย่างไร พวกเขาควรจะมีทัศนคติ รู้สึกหรือประพฤติตัวอย่างไร และสิ่งใดที่พวกเขาถนัดหรือไม่ถนัด พวกเราเรียนรู้ลักษณะเหล่านี้ตั้งแต่แรกเกิด วัยรุ่นมักจะเลือกอาชีพของตนเองโดยใช้แนวคิดแบบการเหมารวม ส่งผลให้การเลือกอาชีพของพวกเขาถูกตีกรอบอย่างมาก

การเหมารวมทางเพศภาวะเป็นอุปสรรคของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของพวกเขาอย่างอิสระ ซึ่งการเหมารวมนี้ก็จะฝังลึกอยู่ในความคิดตลอดช่วงชีวิตของพวกเขาเว้นแต่เราจะตั้งคำถามกับเรื่องนี้อย่างถี่ถ้วน

ด้วยกิจกรรม “ปลดภาพจำ ทำตั้งแต่วันนี้” เราต้องการสนับสนุนให้คุณแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของบุคคล และเส้นทางที่พวกเขาเลือก ส่งเสริมให้เด็กๆ ทำตามความสนใจของตัวเอง เพื่อที่พวกเขาจะได้ค้นพบความชอบ จุดแข็ง และความสามารถของแต่ละคน

ใครสามารถใช้สื่อการเรียนรู้นี้ได้

- ▶ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย
- ▶ ทุกคนที่ทำงานด้านการศึกษาปฐมวัย
- ▶ คุณพ่อคุณแม่หรือผู้ปกครอง

มาเข้าร่วมกับเรา

เด็กๆ ต้องการการสนับสนุนจากคนที่พวกเขาไว้ใจ เพื่อที่พวกเขาจะไม่ติดอยู่กับแคภาพจำของตัวเอง และได้มีประสบการณ์ พร้อมได้เรียนรู้เพื่อที่จะเอาชนะการเหมารวมทางเพศภาวะ นอกจากนี้จะเป็นการให้คุณค่ากับความเป็นตัวตนและความหลากหลาย การศึกษาแบบปราศจากอคตินั้นต้องการวิธีการที่ใช้กระบวนการ ข้อเท็จจริง และข้อมูลภูมิหลังเป็นตัวดำเนินการ

วิธีนี้จะทำให้ผู้สอนสามารถมอบแรงสนับสนุนที่สำคัญได้ เพื่อช่วยเด็กๆ ให้เลือกเส้นทางชีวิตและการทำงานที่เหมาะสมกับจุดเด่น ความสนใจ และเป้าหมายของพวกเขา แทนที่จะต้องผูกมัดไว้กับการกำหนดทางเพศ

ปลดภาพจำ เริ่มทำตั้งแต่วันนี้

เด็กๆ ต้องเผชิญกับการเหมารวมทางเพศสภาวะที่ถูกกำหนดตั้งแต่อายุน้อยในสังคมและสิ่งแวดล้อมของพวกเขา ในสื่อและในโฆษณา สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นสิ่งที่ผู้เรียนยึดติดอยู่ตลอดชีวิตและอาจมีผลในการเลือกอาชีพและการศึกษาในภายหลัง ยิ่งพวกเขาได้เรียนรู้เรื่องอาชีพที่แบ่งแยกตามเพศรวดเร็วมากเท่าใด ภาพเหมารวมของอาชีพกับเพศนั้นๆ ก็จะมีเร็วขึ้นเท่านั้น หลายอาชีพจึงถูกกีดกันตั้งแต่แรกเริ่ม

การเปลี่ยนแปลงของเพศและอาชีพ

หลายๆ อาชีพมีความเกี่ยวข้องกับบางเพศเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตามมุมมองทางประวัติศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนทางเพศของหลายๆ อาชีพได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ยกตัวอย่างเช่นด้านวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ รู้หรือไม่ว่าการเขียนโปรแกรมเป็นงานที่มีต้นกำเนิดและคิดค้นขึ้นโดยผู้หญิง แต่ทุกวันนี้ สัดส่วนของผู้หญิงที่จบการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์เหลือเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ซึ่งการที่เพศใดเพศหนึ่งจะโดดเด่นในอาชีพใด ขึ้นอยู่กับว่าพวกเขามีลักษณะเฉพาะและความสามารถที่จำเป็นหรือไม่ ทั้งในบริบททางประวัติศาสตร์และสังคม

ลักษณะเฉพาะและความสามารถไม่ได้มาจากเพศกำเนิด แต่เป็นผลจากขั้นตอนการรับรู้คุณค่าและประเมินค่าทางสังคม สิ่งที่กำหนดความเป็น ชาย หรือ หญิง ในวัฒนธรรมเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ความรู้ทางสังคมว่าเด็กหญิงและเด็กชายคืออะไร พวกเขาควรจะเป็นอย่างไรและอะไรเหมาะกับพวกเขา เป็นสิ่งที่เด็กๆ จะได้รับมาตั้งแต่อายุน้อย พวกเขาเรียนรู้ผ่านการสังเกต เลียนแบบ และการสนับสนุน ตัวอย่างเช่น เด็กผู้หญิงจะได้รับคำชมเมื่อแต่งตัวสะอาดสะอ้าน หรือเด็กผู้ชายมักถูกบ่นเพราะร้องไห้ว่แว ในช่วงอายุก่อนวัยเรียน เด็กๆ จะยอมรับการตีกรอบมาตรฐาน ซึ่งมักจะทำให้พวกเขาพลาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้และสร้างความมั่นใจผ่านการลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง

เพศสภาวะ มักจะถูกสร้างขึ้นอย่างไม่ตั้งใจ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์

ทางสังคมที่เจอในทุกๆ วัน เช่น การแต่งตัว หรือการเลือกของเล่น กระบวนการนี้เรียกกันว่าการ “สร้างเพศ (doing gender)” ซึ่งจะมีผู้ใหญ่ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กเป็นตัวแปรสำคัญ เนื่องจากพวกเขาเป็นต้นแบบ และจะเป็นผู้ถ่ายทอดแนวคิดของความเป็นชายหรือหญิงให้กับเด็กๆ

ปลดภาพจำ เริ่มทำตั้งแต่วันนี้

กิจกรรมนี้สนับสนุนให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการเหมารวมทางเพศสภาวะที่เกี่ยวข้องกับบุคคลต้นแบบและอาชีพในรูปแบบของเกม โดยกระบวนการนี้จะประกอบด้วย งานที่เป็นการให้ความรู้กับผู้เรียนแนวทางการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้นและการสะท้อนตนเองในทีม รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การเล่นดูแบบปลดภาพจำในที่นี้หมายถึงการเล่นและการเรียนรู้โดยไม่มีการเหมารวมทางเพศสภาวะ! ขึ้นชมในความหลากหลายของเด็กๆ จุดแข็งและความสนใจของแต่ละคน ความเหมือนและความต่าง โดยไม่คำนึงถึงเพศของพวกเขา

เคล็ดลับที่เป็นประโยชน์ ห้องเรียนที่ไร้การเหมารวมทางเพศสภาวะ

ภาษาสร้างความตระหนัก

นอกจากการใช้คำศัพท์ที่ไม่ระบุเพศ ให้ใช้คำที่แสดงถึงความเป็นชายและหญิงด้วย (หากมีในภาษานั้น ๆ) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายอย่างแท้จริงในโลกของพวกเรา อาชีพ รวมไปถึงการใช้ชีวิต เช่น บุรุษพยาบาล แพทย์หญิง พ่อค้า)

ทำกายการเหมารวมทางเพศสภาวะและส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง

เลือกคำกล่าวที่มีการเหมารวมทางเพศสภาวะที่กีดกันเล็กๆ ออกจากบางกิจกรรม เช่น ผู้ชายไม่เล่นตุ๊กตา ตั้งคำถามร่วมกันและใช้ตัวอย่างจากชีวิตประจำวันเพื่อแสดงจุดแข็ง ความสนใจ และความสามารถว่าไม่ได้ถูกจำกัดไว้เพียงแค่เพศใดเพศหนึ่งเท่านั้น ชี้ให้เห็นถึงความเหมือนระหว่างผู้ชายและผู้หญิง เช่นเดียวกับความแตกต่างระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในแต่ละกรณี เช่น วัตถุประสงค์ทางกายภาพ และแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดกลุ่ม เช่น จัดกลุ่มโดยพิจารณาจากสีผิวเท่าหรือสัตว์ที่ชื่นชอบ

เสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง

ส่งเสริมความมั่นใจในตนเองแก่นักเรียนของคุณด้วยการสนับสนุนให้พวกเขาลองสิ่งใหม่ๆ เช่น ให้พวกเขาเลือกการฝึกงานหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างงานวันเด็ก เน้นย้ำความรู้สึกรับรู้ถึงความสำคัญ เช่น การติดตามผลงานต่อจากการไปทำอาสาสมัคร

ทำให้ผู้เรียนเห็นอาชีพและต้นแบบอย่างชัดเจน

แนะนำความหลากหลายของอาชีพในชีวิตประจำวันเมื่ออยู่ทั้งในโรงเรียนหรือศูนย์ดูแลพัฒนาการเด็กระหว่างวัน (Daycare center) แสดงให้เห็นว่าทั้งชายและหญิงต่างมีอาชีพและความเชี่ยวชาญเท่ากัน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวด้วย สามารถใช้เกมหนังสือค้นหาสิ่งของหรือเกมทดสอบความจำในการศึกษาความหลากหลายในโลกของการทำงานและชีวิต รวมไปถึงเด็กๆ

ห้องที่ไร้ขอบเขต

แสดงความหลากหลายของอาชีพ ทุกอาชีพจำเป็นต้องมีทักษะการทำงานหลักที่เป็นคุณค่าสำคัญ เช่น ทักษะการทำงานเป็นทีม แล้วยังมีด้านไหนใหม่ๆ ที่แยกผู้ชายและผู้หญิงออกจากกัน ลองเปลี่ยนแปลงและออกแบบพื้นที่ตรงกลางที่เหมาะสมสำหรับการสร้างเสริมประสบการณ์ และทำกิจกรรมสำหรับเด็กทุกคน อาจให้ผู้เรียนร่วมออกแบบพื้นที่ที่พวกเขาเล่นได้ด้วย

ใช้สื่อที่ไม่มีการชี้นำภาพเหมารวม

ตรวจสอบสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่เพียงแต่แค่บริเวณมุมนั่งเล่นเท่านั้น ทั้งหนังสือ เกม ของเล่น มักจะถูกแบ่งแยกตามเพศด้วยเช่นกัน การทำตลาดแบบเฉพาะเจาะจงเพศ (Gender Marketing) ทำให้บริษัทต่างๆ มั่นใจว่าพวกเขาจะมีรายได้อย่างแน่นอน แต่การตลาดแบบนี้จะกำหนดบทบาทที่แตกต่างกันของผู้ชายและผู้หญิงและจำกัดขอบเขตในการพัฒนาการของพวกเขา

ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

โน้มน้าวพ่อแม่และผู้ปกครองให้สนับสนุนเหตุผลของคุณและให้ความรู้พวกเขาเกี่ยวกับการลบอคติในการเหมารวมเรื่องของแต่ละเพศ สื่อสารให้ชัดเจนว่านี่คือเรื่องของการยอมรับความหลากหลายและความเป็นปัจเจก ไม่ได้เกี่ยวกับความเท่าเทียมกันแต่อย่างใด ผู้สอนจะพบวิธีการทำให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักและร่วมสะท้อนการกระทำร่วมกัน

แสดงให้เห็นถึงความหลากหลาย แม้แต่ในกลุ่มของผู้สอนเอง

สามารถใช้วันที่มีโอกาสพิเศษอย่างเช่น วันเด็ก วันเยาวชนแห่งชาติ หรือวันที่มีกิจกรรมจิตอาสาเป็นโอกาสในการพูดคุยกับเด็กๆ เกี่ยวกับความหลากหลายของอัตลักษณ์ทางเพศได้ ผู้สอนตามตนเองและสมาชิกในองค์กรว่าใครมีหน้าที่อะไรในโรงเรียนหรือศูนย์ดูแลพัฒนาการเด็ก รวมไปถึงในงานที่เป็นการให้ความรู้กับเด็กๆ โดยตกลงหน้าที่กันว่า ใครทำอาหาร ใครดูแลเทคโนโลยี ใครทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียน ใครดูแลด้านงานฝีมือ

เคล็ดลับที่เป็นประโยชน์

ชุดกระบวนการ “ปลดภาพจำ เริ่มทำตั้งแต่วันนี้” ประกอบไปด้วยสองกระบวนการสำหรับเด็กอายุ 5-6 ขวบ ชุดกระบวนการเหล่านี้สามารถใช้ได้ทั้งที่ศูนย์ดูแลพัฒนาการเด็กระหว่างวันและทุกสถานบันการศึกษาปฐมวัย

กระบวนการที่สร้างมาอย่างละเอียดนี้พร้อมใช้งานได้ทันที โดยสามารถที่ขยับขยายคำแนะนำของเราได้อย่างอิสระด้วยความคิดของผู้สอนเอง

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์การเรียนรู้	กระบวนการ	ช่วงอายุ	ระยะเวลากิจกรรม
ยอดมนุษย์ของฉันทัน	ผู้เรียนสามารถแยกความแตกต่างของผู้คนได้อย่างชัดเจนด้วยการรับรู้ลักษณะทางเพศ	วาดภาพและบรรยายตัวละครที่สร้างงานฝีมือกลุ่ม	อายุ 5-6 ปี	30-45 นาที

วิธีการดังกล่าวได้รับการพัฒนาโดยศูนย์บริการของ Klischeefrei initiative โดยมีสถาบันเกอเธ่เป็นผู้สนับสนุนทุนในการแปลเป็นภาษาอื่น

วิธีการดังกล่าวได้รับการพัฒนาโดยศูนย์บริการของ Klischeefrei initiative โดยมีสถาบันเกอเธ่เป็นผู้สนับสนุนทุนในการแปลเป็นภาษาอื่น ศูนย์บริการของ Klischeefrei initiative ประกอบด้วยสำนักงานที่ตั้งอยู่ในสมาคมจดทะเบียนไม่แสวงกำไรที่ชื่อ ศูนย์ความสามารถ เทคโนโลยี-ความหลากหลาย-โอกาสที่เท่าเทียม (Competence Center Technology-Diversity-Equal Opportunities e. V.) และกองบรรณาธิการที่สถาบันแห่งสหพันธ์เพื่ออาชีพศึกษาและการฝึกอบรม (Federal Institute for Vocational Education and Training หรือ BIBB) ศูนย์บริการได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการและการวิจัยแห่งสหพันธ์รัฐ (BMBF) และกระทรวงกิจการครอบครัว ผู้สูงอายุ สตรีและเยาวชนแห่งสหพันธ์รัฐ (BMBFJ)